

Nr 17

Utrikesutskottets betänkande i anledning av motioner om erkännande av och upprättande av diplomatiska förbindelser med Demokratiska folkrepubliken Korea.

Motionerna

I motionen 1972:55 av herr Hermansson m. fl. (vpk) föreslås

”1. att riksdagen hos regeringen hemställer om att denna tar initiativ till upprättandet av diplomatiska förbindelser med Demokratiska folkrepubliken Korea,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer om att denna genom FN verkar för alla främmande truppers bortdragande ur Korea”.

I motionen 1972:655 av herrar Gadd och Hellström (s) hemställas ”att riksdagen som sin mening uttalar att regeringen bör ta initiativ i syfte att upprätta diplomatiska förbindelser med Folkrepubliken Koreas och Tyska demokratiska republikens regeringar”.

Frågans tidigare behandling

Frågan har behandlats i riksdagen 1969, 1970 och 1971, då motioner om upprättande av diplomatiska förbindelser med Demokratiska folkrepubliken Korea avslogs. Utrikesutskottet hänvisade (1969:17, 1970:2, 1971:4) till Sveriges deltagande i den neutrala övervakningskommissionen i Korea.

Utskottet

Sveriges inställning i Koreafrågan, sedan denna första gången 1947 togs upp på FN:s generalförsamlings dagordning, framgår av tal och uttalanden av utrikesministern och av den svenska FN-delegationen. Sverige har bl. a. konsekvent röstat för FN-resolutioner, i vilka bekräftas att FN:s syften i Korea är att med fredliga medel åstadkomma ett enat oberoende och demokratiskt Korea under representativt styrelseskick och att till fullo återställa internationell fred och säkerhet i området.

Vidare har Sverige röstat för resolutioner, i vilka konstaterats att de trupper som i enlighet med FN:s beslut sänts till Korea till större delen har dragits tillbaka och att de trupper som för närvarande befinner sig där har till enda uppgift att bevara freden och säkerheten i området samt att vederbörande regeringar är beredda att kalla hem sina kvarvarande styrkor från Korea, så snart Republiken Korea så skulle önska, eller när förutsättningar för en bestående lösning skapats.

Anledningen till att Sverige inte har erkänt Demokratiska folkrepu-

bliken Korea är att en sådan åtgärd har bedömts kunna få en negativ inverkan på Sveriges ställning i de neutrala nationernas övervakningskommission (NNSC) och därigenom även försvåra kommissionens fortsatta arbete. Kommissionen upprättades genom 1953 års vapenstillståndsavtal, som ingicks mellan FN:s överbefälhavare å ena sidan samt den nordkoreanska arméns överbefälhavare och de kinesiska frivilligas befälhavare å andra sidan. Enligt vapenstillståndsavtalets artikel 37 utsågs fyra stater, vilkas trupper inte deltagit i striderna i Korea, att ingå i en neutral kommission för övervakning av stillståndet. Dessa stater utgörs av Sverige och Schweiz, vilka nominerats av FN:s överbefälhavare, samt Polen och Tjeckoslovakien, vilka nominerats av den nordkoreanska arméns överbefälhavare och av de kinesiska frivilligas befälhavare. I vapenstillståndsavtalet definieras uttryckligen begreppet "neutral nation" som en nation, vars stridande styrkor inte har deltagit i fientligheterna i Korea.

Sverige liksom Schweiz har inte erkänt Nordkorea, medan Polen och Tjeckoslovakien inte har erkänt Sydkorea. De genom vapenstillståndsavtalet upprättade organen har bedömts spela en nyttig roll med tanke på den mellan de två koreanska staterna rådande spänningen.

Utvecklingen i Korea har tagit en positiv vändning genom att regeringarna i Nordkorea och Sydkorea har etablerat direkta kontakter i syfte att uppnå en återförening. I en gemensam kommuniké den 4 juli 1972 har de två regeringarna uttalat att återföreningen skall åstadkommas genom fredliga medel och genom oberoende koreanska ansträngningar utan utländsk inblandning. Man skall söka uppnå en nationell koreansk enighet som överbryggar ideologiska motsättningar.

Den gynnsamma utveckling i Korea-frågan som sålunda inletts bör hälsas med tillfredsställelse. Om de två koreanska staterna uppnår den återförening, som de uppställt som mål, kommer landets förbindelser med omvärlden att normaliseras. Även om tidpunkten för en sådan lösning tills vidare är oviss, kan den dialog som nu inletts mellan de båda koreanska staterna bli av stor betydelse. Rimligen bör den leda till ökad stabilitet i Korea. Frågan om folkrättsliga förbindelser med de två koreanska staterna, i avvaktan på deras återförening, blir då också mindre kontroversiell.

Riksdagen har tidigare framhållit (UU 1971:4) önskvärdheten av att Sverige, så länge den neutrala övervakningskommissionen fyller en funktion i fredsbevarande syfte, deltar aktivt i dess arbete. När spänningen i Korea minskar kan den neutrala kommissionens verksamhet ses i nytt perspektiv. I ett avspänt läge skulle det argument som hittills funnits mot ett svenskt erkännande av Demokratiska folkrepubliken Korea bortfalla. Såsom utrikesministern nyligen påpekat i ett anförande i FN:s generalförsamling, skulle ett mera allmänt internationellt erkännande av de två koreanska staterna sannolikt bidra till avspänning och fred i denna del av världen. Regeringen bör uppmärksamta följa utvecklingen och ta initiativ till ett svenskt erkännande av Demokratiska folkrepubli-

ken Korea, när tidpunkten därför befinnes lämplig. Skulle en återför-
ening mellan Nord- och Sydkorea komma till stånd bör Sverige givetvis
erkänna den återförenade staten.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört
beträffande frågan om erkännande av Demokratiska folk-
republiken Korea,
2. att riksdagen anser motionen 1972:55 besvarad med vad
utskottet anfört,
3. att riksdagen anser motionen 1972:655, i vad avser Demokra-
tiska folkrepubliken Korea, besvarad med vad utskottet
anfört.

Stockholm den 30 november 1972

På utrikesutskottets vägnar

ARNE GEIJER

Närvarande: herrar Arne Geijer i Stockholm (s), Lange (s), Dahln (fp),
Bengtson i Jönköping (c), Johansson i Jönköping (s), Palm (s), Turesson
(m), Hellström (s), Andersson i Örträsk (s), Helén (fp), Virgin (m),
Sjönell (c), Korpås (c), Ericson i Örebro (s) och Nilsson i Stockholm (s).

